

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยที่เสนอในบทนี้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาด้านระบบบริหารการศึกษาตามโครงการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาด้านระบบบริหารการศึกษาตามโครงการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

สมมุติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาต่อนโยบายการปฏิรูปการศึกษาด้านระบบบริหารการศึกษาตามโครงการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรประกอบด้วย
 - 1.1 ผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/ประจำกิ่งอำเภอ ในจังหวัดที่มีโรงเรียนเข้าโครงการปฏิรูปการศึกษาในระยะแรกปีการศึกษา 2539 จำนวน 123 คน
 - 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้อำนวยการโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่เข้าโครงการปฏิรูปการศึกษาในระยะแรก ปีการศึกษา 2539 จำนวน 707 คน

รวมประชากร จำนวน 830 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

- ผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/ประจำกิ่งอำเภอ ในจังหวัดที่มีโรงเรียนเข้าโครงการปฏิรูปการศึกษาในระยะแรกปีการศึกษา 2539 จำนวน 123 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

- ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้อำนวยการโรงเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในระยะแรกปีการศึกษา 2539 จำนวน 358 คน

การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง กำหนดโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) โดยสัดส่วนในการสุ่ม (P) คือ สัดส่วนระหว่างขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (n) กับขนาดประชากร (N) กำหนดของกลุ่มตัวอย่างของแต่ละเขตการศึกษา โดยใช้สูตร $P = n/N$ จำนวนประชากรในแต่ละเขตการศึกษา แล้วทำการเทียบสัดส่วนในแต่ละจังหวัด

รวมกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 481 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามรายละเอียดจังหวัด

จังหวัด	ประชากร			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร การศึกษา	ผู้บริหาร สถานศึกษา	รวม	ผู้บริหาร การศึกษา	ผู้บริหาร สถานศึกษา	รวม
นครศรีธรรมราช	12	85	97	12	45	57
สุราษฎร์ธานี	15	71	86	15	35	50
ภูเก็ต	6	25	31	6	12	18
ตรัง	10	44	54	10	22	32
เชียงใหม่	11	50	61	11	23	34
เชียงราย	11	70	81	11	35	46
พะเยา	2	9	11	2	6	8
อุบลราชธานี	12	80	92	12	41	53
ร้อยเอ็ด	10	80	90	10	41	51
นครพนม	10	64	74	10	33	43
ยโสธร	8	53	61	8	27	35
ชลบุรี	11	46	57	11	23	34
ระยอง	5	30	35	5	15	20
รวม	123	707	830	123	358	481

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ อายุราชการ ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในหน่วยงานทางการศึกษา/โรงเรียน ปัจจุบัน วุฒิการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา ครอบคลุมนโยบายปฏิรูปการศึกษาด้านระบบบริหารการศึกษา ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) จำนวน 42 ข้อ ประกอบด้วย คือ

1. การกำหนดหน่วยงานหลัก จำนวน 9 ข้อ
2. การมุ่งพัฒนาองค์กรในทุกๆระดับ จำนวน 5 ข้อ
3. การมุ่งส่งเสริมบทบาทของครอบครัว ชุมชน และเอกชน จ~
4. การพัฒนาการบริหารบุคลากรของกระทรวง ศึกษาธิการ จำนวน 3 ข้อ
5. การพัฒนาระบบการตรวจ ติดตาม และ ประเมินผล จำนวน 5 ข้อ
6. การดำเนินการช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่าย จำนวน 6 ข้อ
7. การมุ่งเพิ่มค่าใช้จ่ายทางการศึกษา จำนวน 8 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ ได้แก่ การกำหนดหน่วยงานหลัก การมุ่งพัฒนาองค์กรในทุกๆระดับ การมุ่งส่งเสริมบทบาทของครอบครัว ชุมชน และเอกชน การพัฒนาการบริหารบุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการ การพัฒนาระบบการตรวจ ติดตาม และ ประเมินผล การดำเนินการช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่ายและ การมุ่งเพิ่มค่าใช้จ่ายทางการศึกษา
3. กำหนดตัวบ่งชี้ให้ครอบคลุม การกำหนดหน่วยงานหลัก การมุ่งพัฒนาองค์กร ในทุกระดับ การมุ่งส่งเสริมบทบาทของครอบครัว ชุมชน และเอกชน การพัฒนาการบริหาร

บุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการ การพัฒนาระบบการตรวจ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินการช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่าย และการมุ่งเพิ่มค่าใช้จ่ายทางการศึกษา

4. ปรีक्षाอาจารย์ที่ปรีक्षा และจัดทำแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามที่สร้างไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีความรู้ประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษา จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความถูกต้องในสำนวน ภาษา ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ดันติเมธ ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. นายมนตรี สิงหบุตร ผู้อำนวยการสำนักนโยบาย และแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

4. นายมณี พุ่มพฤษ์ ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี

5. นายสง่า เขยประเสริฐ ผู้อำนวยการโรงเรียนพิบูลวิทยาลัย ผู้ตรวจราชการกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6

6. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแล้วเสนออาจารย์ที่ปรีक्षा เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำบันทึกเสนอบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอให้ออกหนังสือถึงปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และอธิบดีกรมสามัญศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยที่จะส่งไปยังหน่วยงานทางการศึกษา และโรงเรียนต่างๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมแนบหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ อธิบดีกรมสามัญศึกษา และหนังสือส่วนตัวขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ โดยจัดเตรียมซองผนึกดวงตราไปรษณีย์พร้อมจำหน่ายของถึงผู้วิจัยเพื่อบรรจุแบบสอบถามที่ตอบแล้วส่งคืนผู้วิจัย

3. หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 15 วัน ผู้วิจัยได้ติดตามขอรับแบบสอบถามคืนจากหน่วยงานทางการศึกษาและโรงเรียนที่ยังไม่ได้ส่งแบบสอบถามคืนมา ทั้งทางโทรศัพท์และออกหนังสือติดตามพร้อมทั้งหนังสือขอบคุณเป็นลายลักษณ์อักษร

4. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยส่งไปทั้งหมดจำนวน 481 ฉบับ โดยส่งไปให้ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 123 ฉบับ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 358 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 433 ฉบับ และตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถามได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 433 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.02 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	ส่งไป	ได้รับคืน		แบบสอบถามที่สมบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารการศึกษา	123	119	96.75	119	96.75
ผู้บริหารสถานศึกษา	358	314	87.71	314	87.71
รวม	481	433	90.02	433	90.02

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้รับคืน ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ตามขั้นตอนโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. นับจำนวนและคำนวณค่าสัดส่วนร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจากกลุ่มตัวอย่างทั้งก่อนและหลังการติดตาม
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
3. คำนวณค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาด้านระบบบริหารการศึกษาตามโครงการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการของผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา

4. ทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาด้านระบบบริหารการศึกษาตามโครงการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการของผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลตามข้อ 1-4 วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^x (Statistical Package for the Social Science Version^x) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย